

La felicitat dels llibres | Blog Escola de Llibreria

Bennasar, Sebastià. *Rates de biblioteca*. Gandia: Lletra Impresa, 2021. 151 p. (Ovidianes; 10). ISBN 978-84-121819-7-5. 14 €.

El títol d'aquesta ressenya fa referència a la citació que l'autor d'aquest recull de contes, Sebastià Bennasar, posa a l'inici del llibre: una frase de l'escriptora alemanya de literatura infantil i juvenil, Cornelia Funke, de la qual vaig llegir *Cor de tinta*, primer volum d'una trilogia fantàstica de novel·les d'aventures amb llibres. M'agrada molt saber quina citació o citacions posa un autor o una autora al principi del seu llibre i si els capítols o els contes n'inclouen d'altres, ho trobo fascinant. A més a més, les citacions ofereixen moltes pistes de les preferències i gustos de qui escriu, de quines són les seves influències literàries a l'hora d'escriure o a qui vol retre homenatge, per exemple. Sens dubte, tal com diu aquesta autora alemanya, tot llibre d'una biblioteca ha de ser feliç, encara més si un lector l'agafa per llegir-lo.

El primer que faig quan obro un llibre de contes és anar al sumari i llegir-ne els títols, m'encanta conèixer-los per avançat i saber les pàgines que ocupen dins del llibre; mai acostumo a llegir els contes de manera aleatòria o saltant d'un a l'altre de forma inconnexa, sempre segueixo l'ordre que indica el llibre, el que ha donat l'autor o l'editor, en la majoria de casos. Cada persona tria les seves pròpies lectures, així com la manera de llegir-les, i aquesta és només la meua.

Abans de començar a llegir aquest llibre ja sabia el fil conductor de l'obra pel seu títol: l'homenatge als llibres que formen part de la vida de tota persona que llegeix des de petita, des de sempre, el títol mateix del recull, *Rates de biblioteca*, ens identifica, ens agermana en una comunitat lectora d'arreu del món per damunt de llengües o de tradicions literàries. Vaig mirar el sumari i vaig llegir els suggeridors i bonics títols dels contes, sovint breus, gairebé sempre d'una sola paraula, potser una frase, i vaig submergir-me en les aigües de les 20.000 lletres d'un viatge de ficció a través dels llibres.

Els llibres, les biblioteques, les bibliotecàries i els bibliotecaris, les llibreries, venedors-intercanviadors de llibres, impressors, escriptors, reconeguts o que s'obren camí en l'intent de dedicar-se a viure de la seva escriptura, obres reconegudes de la literatura catalana i universal formen el món d'aquest recull de disset contes al voltant dels llibres en el qual l'autor aplega textos guanyadors en premis literaris, d'altres apareguts en revistes, diaris, en diversos reculls de contes i que en conté algun altre d'inèdit o escrit expressament per a aquest recull.

En aquest univers poblat de llibres i escriptors –reals i ficticis– o aprenentxs d'escriptxrs, s'entreteixeixen fils subtils entre ficció i realitat, esdeveniments polítics i socials, història de Catalunya i de països propers com França i Portugal; la guerra és també present en més d'un conte amb els llibres sempre de rerefons, interrelacionant les vides dels personatges en el marc d'un conflicte bèl·lic d'amor i terror.

La barreja de personatges reals i de ficció crea una atmosfera que apropa encara més el lector que coneix l'escriptor que se cita i la seva obra, així com altres obres literàries que apareixen al llarg dels contes: el *Mecanoscrit del segon origen*, *Tirant lo Blanc*, *El roig i el negre*, per exemple; de vegades s'anomena l'autor, com en el cas de Francis Scott Fitzgerald, sense dir l'obra que llegeix el personatge del conte. L'aparició de la parada de novel·les de l'oest de Marcial Lafuente Estefanía, del nen i el seu padrí, que llegeix aquestes obres, és realment emotiva per a tots aquells lectorxs que reconeixem aquest autor i el que va significar per als nostres pares o avis. També trobem un vell ofici, el d'impressor, i també es parla de la tasca del traductor en un conte fantàstic amb reminiscències de H.G. Wells.

Hi ha un fil que uneix històries, personatges i paisatges que es van repetint al llarg d'alguns contes d'aquest recull com en un joc d'intertextualitat o de metaliteratura del mateix autor. El lector o la lectora reconeix de seguida, d'aquesta manera, l'univers particular d'aquest escriptor. L'autor, en la veu del narrador, es posa en la pell d'homes i també de dones, la narradora és una noia en diverses ocasions. Per altra banda, alguns contes estan escrits a diferents veus, en una polifonia on més d'un narrador aporta la seva visió de la realitat viscuda.

La preocupació social és present en molts contes: la majoria de protagonistes són joves professores o professors d'ensenyament secundari, universitàries i universitaris, doctorands i doctorandes, que donen classes i treballen en d'altres feines, normalment dures i mal pagades, per tal de poder-se guanyar la vida, però el seu somni és dedicar-se a la literatura, poder viure de l'escriptura, cosa pràcticament impossible excepte si et publiquen a revistes o guanyes concursos literaris, o tens un èxit inesperat, com els passa a alguns dels protagonistes d'aquests contes. La precarietat laboral, les condicions econòmiques desfavorables, les desigualtats socials i culturals enfront de les cases dels benestants on es poden trobar riques i valuoses edicions il·lustrades de llibres preciosos estan presents en molts contes. La societat capitalista dificulta la ploma del poeta, viure de l'art és només una utopia reservada a uns pocs privilegiats.

Els paisatges i terres per on transiten els personatges dels contes d'aquest llibre imagino que parteixen dels paisatges sentimentals de l'autor: França, pobles i ciutats d'aquest país, com París i alguns indrets especials de la Ciutat de la Llum; Portugal, i Lisboa en especial; Girona, Barcelona; platges i illes, com Mallorca; les biblioteques i els seus espais coneguts i desconeguts, amagats i secrets.

I sempre els llibres salvant vides, els llibres que donen sentit a la nostra existència; la literatura i el significat que té l'escriptura per a tota persona que necessita vessar en un full en blanc tot el seu univers de creativitat per tal de conèixer-se a si mateix i de donar sentit a la seva pròpia vida al mateix temps. Totes aquestes reflexions les trobem en aquests contes, emmascarades en ficcions de moltes menes i amb una gran imaginació. M'hi sento identificada com a lectora en primer lloc i també i com a escriptora perquè compartim amb l'autor les passions per la lectura i l'escriptura, la invenció de contes sobre el món dels llibres, tema que agrada molt a les persones que estimen els llibres i que volem traslladar a la resta de lectorxs. Sense els llibres i la ficció no podríem sobreviure en aquest planeta Terra ni en cap altre.

Per acabar, us poso la frase final d'un conte d'aquest llibre on podreu veure com la poesia i la realitat social es poden unir per crear bellesa literària: «quan era pobre i m'alimentava de mar, tempestes i fulls en blanc.»

Isabel M. Rojas Herrera
Autora d'*[Exlibris: contes d'amor i llibres](#)*